

REFERAT Miljø- og teknikudvalget 2022-2025 d. 30-09-2024

Mødedato Mandag d. 30. september 2024 kl. 16:00

Mødested E.3.16

Mødedeltagere Jens Peter Hansen, Anker Boje, Karen Lagoni, Frida Valbjørn Christensen, Bo Vestergaard, Christian Engelbrecht Pedersen, Frank Nørgaard

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Forslag til Energistrategi Randers.....	4
Klimabro - anlægsbevilling til supplerende undersøgelser.....	7
Høring af Midttrafiks budget 2025.....	10
Beslutning om juleparkering fremadrettet.....	12
Nye vejnavne i Haslund.....	14
Salvej 11 i Tjærby - Ansøgning om nedrivning af bevaringsværdig bebyggelse.....	16
Endelig vedtagelse af tillæg nr. 73 for placering af et regnvandsbassin ved Hvidemøllevej.....	19
Status for udrulningen af den grønne rottebekæmpelsesplan.....	22
Fossilfri sejlads i Gudenåen.....	25
Anmodning fra Frank Nørgaard vedr. LED skærme.....	27
Gensidig orientering.....	28

Punkt 133: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Intet forfald til mødet.

Jens Peter Hansen deltog via Teams.

Punkt 134: Forslag til Energistrategi Randers

00.17.00-G01-2-23

Resume

Energistrategien er forarbejdet til en ny energiplan og skal sætte retning for den fremtidige udvikling af vedvarende energi, og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidigt skal både energistrategien og energiplanen kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen. Energistrategiarbejdet er igangsat af byrådet i januar, og forvaltningen har samarbejdet med Aalborg Universitet om arbejdet.

Energistrategien fremlægger forslag til principper for en fremtidig udbygning af energianlæg i Randers Kommune, så der opnåes mere lokalt ejerskab, mere værdiskabelse, arealforbruget mindskes og kulstofbalancen styrkes. Randers Kommune har med energistrategien et ønske om at kunne blive selvforsynende med energi og derefter blive klimaneutral inden 2045. Energistrategien udmøntes efterfølgende i en mere konkret energiplan, som forventes fremlagt i starten af 2025.

§17, Stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i flodbyen og Randers, har på mødet den 10 september 2024 fået forelagt en status på arbejdet med Energistrategi Randers, og er derefter kommet med bemærkninger, som kan læses i vedlagte bilag på sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at forslag til Energistrategi Randers godkendes.
2. at forslag til Energistrategi Randers sendes i 4 ugers offentlig høring.

Beslutning

At 1 indstilles godkendt med 6 stemmer for. Imod stemte Frank Nørgaard

At 2 indstilles godkendt med bemærkning om, at høringsperioden udvides til 8 uger

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog i januar 2024 (pkt. 11 og 12) at igangsætte udarbejdelse af "Energistrategi Randers" og arbejde for en styrkelse af energifællesskaber. Forvaltningen har derefter i samarbejde med Aalborg Universitet arbejdet med begge områder.

Energistrategi Randers er forarbejdet til en ny energiplan og sætter retningen for den fremtidige udvikling af vedvarende energi, og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidig skal både energistrategien og energiplanen kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen.

Energistrategi Randers har som bærende tema at arbejde for klimaneutralitet i 2045. For at det kan lykkes, indeholder energistrategien et scenarie for selvforsyning af energi inden 2045, og efterfølgende mulighed for eksport af grøn energi.

Siden januar 2024 er der kommet ny lovgivning, nye vejledninger og nye afgørelser, som har haft direkte indvirkning på mulighederne for udbygning af vedvarende energi og lokalt ejerskab til vedvarende energi. Energistrategi Randers har derfor en overordnet tilgang til vedvarende energi og definerer de principper, som vil sætte retning for fremtidige energiprojekter, for at klimaneutralitet også er en realistisk mulighed.

Klimaneutralitet er tæt forbundet med kommunens arealdisponering, da sol- og vindenergi optager arealer og der med regeringsaftalen om den grønne trepart fra national hold, bliver inddraget flere arealer til skovrejsning og udtagning af lavbundslande.

Energistrategi Randers påvirkes af meget anden planlægning, og viser alene retningen for fremtidige beslutninger om vedvarende energianlæg. Energistrategi Randers skal samtidig opnå mest muligt

værdiskabelse på flest mulige områder.

Vedvarende energi vil i fremtiden være en af flere bærende søjler i en bæredygtig balance i det samlede energisystem, så byer, erhverv, åbent land, landbrug, skove og vild natur kommer i balance. Derved kan klimaneutralitet i 2045 blive en realistisk mulighed.

Energifællesskaber og lokalt ejerskab til vedvarende energi er med ankestyrelsens afgørelse i sagen fra Tønder blevet et juridisk mere afklaret område. Øget lokalt ejerskab til vedvarende energi, kan i fremtiden ske via ejerskab til jorden eller via ejerskab til de opstillede energianlæg, og skal derudover ske på alm. markedsvilkår. Modeller for Energifællesskaber handler derfor om muligheden for at eje i fællesskab. Forvaltningen vil arbejde for at området sikres én indgang for borgerne.

Aalborg Universitet arbejder løbende på energistrategiens 2045 scenarier, og vil afslutte deres arbejde ultimo 2024. Energistrategi Randers er derfor af overordnet og strategisk karakter, og den mere detaljerede planlægning af vedvarende energi vil blive en del af indholdet i energiplanen og klimaplanen som kommer til politisk behandling primo 2025.

Principperne i Energistrategi Randers handler om at få skabt balance, så der er grundlag for at være selvforsynende med energi, samt kunne forædle biomasse til fossilfrie brændstoffer, så den del af energiforbruget som ikke kan elektrificeres, kan forsynes med fossilfri brændstof fra egenproduktion inden for kommunegrænsen.

De foreslåede principper i energistrategien er:

- Visionen er klimaneutralitet i 2045 for scope 1 og 2
- Målet er selvforsyning, og derefter eksport af vedvarende energi
- Sikre mere lokalt ejerskab og øge værdiskabelsen i kommunen
- At CO₂ udledningen skal reduceres mest muligt
- At arealforbruget til vedvarende energi (VE) skal minimeres mest muligt
- At biomasseforbruget til energi, skal være bæredygtigt
- At overskudsvarmen skal opsamles, når det giver mening
- At biogent CO₂ skal opsamles
- At industritage skal bruges til solceller

Alle tilgængelige stedbundende ressourcer skal i spil ved selvforsyning. Biomassen skal bruges i en bæredygtig balance, hvor det er den mulige egenproduktion af biomasse, som er bestemmende for det maksimale forbrug af biomasse inden for kommunegrænsen. Selvforsyning ved hjælp af sol, vind og biomasse er grundstenene i energiproduktionen. Efterfølgende giver de tre grundsten mulighed for at producere forskellige grønne brændstoffer og gasser.

El fra sol og vind samt biogas fra biomasse, kan i forskellige kombinationer og processer blive til grønne flydende brændstoffer, som er nødvendige for en grøn omstilling af transport, fly, skibe og industri. Uden produktion af de flydende grønne brændstoffer og gasser, bliver Randers Kommune som samfund ikke reelt selvforsynende, men vil fortsat være afhængig af import fra andre producenter.

Randers Kommune som virksomhed vil via egne indkøb løbende udfase kommunens fossile energiforbrug. Kommunen ønsker at understøtte udviklingen med aktiv deltagelse i lokale ejer- og energifællesskaber og aktivt arbejde for fossilfri energiforbrug i selskaber, hvor kommunen har ejerandele og/eller har bestemmelsesret.

Kommunens indkøbspolitik er værktøjet til at nå målet, da det er indkøbspolitikken, som bestemmer hastigheden imod et fossilfrit energiforbrug for kommunen som virksomhed. Kommunens handlinger og aktiviteter til at nå målet beskrives i Klimaplan Randers.

Ang. bilaget "Energistrategi Randers" så vil layoutet af strategien blive opdateret efter den politiske behandling, så offentligheden får adgang til en færdig layoutet udgave.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

BÆU bemærkninger til Energistrategi Randers

Energistrategi Randers

Energisystem scenarier_oplæg_MTU_30.09.24

Punkt 135: Klimabro - anlægsbevilling til supplerende undersøgelser

05.00.00-A00-2-24

Resume

I den gennemførte høring om Klimabroforbindelsen primo 2024 er der rejst nogle forslag og ideer, som giver anledning til igangsætning af supplerende undersøgelser forud for den kommende planproces. Samtidig ønsker forvaltningen nu at igangsætte nødvendige, forberedende arbejder frem mod den vigtige milepæl, som miljøkonsekvensvurderingen (VVM) bliver, herunder bl.a. indsamling af manglende viden om natur- og miljøforhold.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. at der afsættes et rådighedsbeløb på 0,2 mio. kr. i 2024 og 3,3 mio. kr. i 2025 til yderligere detaljering af den tekniske og miljømæssige forundersøgelse finansieret af opsparingen til Klimabroen.
2. at der gives en anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. finansieret af opsparing til Klimabroen.

Beslutning

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Imod stemte Frida Valbjørn Christensen.

Sagsfremstilling

Baggrund

Byrådet godkendte den 18. december 2023 at igangsætte planlægning for Klimabroen. På samme møde tog byrådet også en orientering om den gennemførte tekniske forundersøgelse af Klimabroen til efterretning.

Med igangsætning af planlægningen for vejforbindelsen godkendte byrådet også, at der blev indsamlet ideer og forslag forud for planlægning af klimabroforbindelsen. Der blev gennemført en offentlighedsfase i perioden 4. januar til 22. februar 2024. I samme periode blev der afholdt 2 offentlige borgermøder samt et orienteringsmøde for borgere i bl.a. Dronningborg, der bliver særligt berørt af trafikale ændringer.

Forvaltningen har udarbejdet forslag til besvarelser af de indkomne ideer og forslag, som det fremgår af dagsordenspunktet "Fordebat for Klimabroen over Randers Fjord, Bedre trafikafvikling - Beskyttelse mod Stormflod - Mulighed for Byudvikling", som fremsættes for byrådet via erhvervs- og planudvalget d. 2. oktober og økonomiudvalget den 9. oktober 2024.

Yderligere undersøgelse af indkomne ideer og kommentarer

Ud over de planmæssige forhold, som beskrives i ovennævnte dagsordenspunkt, er der i løbet af offentlighedsfasen også blevet rejst nogle væsentlige spørgsmål og ideer til bl.a. anlæggets udformning og sammenhæng med byens vejnet, som giver anledning til at igangsætte supplerende undersøgelser. Undersøgelserne er nødvendige at gennemføre forud for de næste faser af anlægsprojektet.

Følgende undersøgelser og aktiviteter foreslås således igangsat på baggrund af forslag og kommentarer, som er indkommet i offentlighedsfasen, eller som opfølgning på borgermøder:

- Undersøgelse af alternative linjeføringer, som er foreslået i forbindelse med høringsprocessen
- Gennemførelse af proces i samarbejde med berørte beboere for hindring af smutvejskørsel mellem Udbyhøjvej og Dronningborg Boulevard
- Undersøgelse af mulige stiforbindelser under Klimabroen ved lystbådehavnen

- Yderligere undersøgelser af ny lystbådehavn (erhvervs- og planudvalget behandler sag om "Scenarier for ny lystbådehavn" den 2. oktober 2024)
- Analyse af trafikafvikling i krydset Dronningborg Boulevard/Østervangsvej med henblik på at mindske kødannelser i krydset
- Udarbejdelse af skitseprojekter for afledte projekter på det overordnede vejnet med henblik på at belyse muligheder for at forbedre forholdene for de lette trafikanter og for at forbedre trafikafviklingen, herunder
  - Etablering af cykelstier langs Clausholmvej i Kristrup
  - Ombygning af krydset Udbyhøjvej/Dronningborg Boulevard
  - Etablering af venstresvingsbane på Clausholmvej ved Holger Danskes Vej
  - Indrykket busstoppested på Clausholmvej

Forberedelse til miljøvurdering og miljøkonsekvensvurdering

Foruden ovennævnte undersøgelser, som igangsættes som direkte opfølgning på offentlighedsfasen, vil næste fase også indeholde forberedende arbejder, som er nødvendige forud for den lovpligtige detailplanlægning. Der skal f.eks. tilvejebringes den nødvendige viden om anlægsprojektet for at kunne igangsætte en lokalplan. Ligeledes er det nødvendigt at begynde at forberede den kommende udarbejdelse af en miljøvurdering og miljøkonsekvensvurderingen (VVM). Udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingen er en omfattende proces, som kræver et fyldestgørende vidensgrundlag omkring bl.a. natur- og miljøforhold. Det kan være nødvendigt at indsamle ny data, hvilket kan være sæsonbestemt og tage lang tid. Det er derfor vigtigt allerede nu at begynde på forberedelserne til den proces.

Følgende aktiviteter foreslås således igangsat som forberedelse til næste fase:

- Opdatering af eksisterende trafikmodel fra 2019 til 2026
- Opdateret undersøgelse af behov for støjafskærmning samt en eventuel afskærmnings omfang og placering
- Afklaring af nødvendigt vidensgrundlag forud for miljøkonsekvensvurdering og habitatvurdering samt evt. igangsætning af dataindsamling
- Supplerende undersøgelse af muligheder for håndtering af sediment fra anlæg af dæmningsdelen af Klimabroen

Den videre proces

Den videre proces og tidsplanen på længere sigt afhænger af mange faktorer, der kan påvirke forløbet i den ene eller anden retning. Overordnet set kommer processen fra 2024-2030 til at bestå af følgende:

Plangrundlag:

- Udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg med tilhørende miljøvurdering
- Høring af forslag til kommuneplantillæg
- Vedtagelse af forslag til kommuneplantillæg
- Udarbejdelse af forslag til lokalplan og tilhørende miljøvurdering (som forventeligt sker i sammenhæng med politisk behandling af §25-tilladelse)
- Høring og vedtagelse af forslag til lokalplan

Anlægsprojekt:

- Supplerende undersøgelser igangsættes
- Udarbejdelse af anlægsprojekt
- Ansøgning om igangsætning af miljøkonsekvensvurdering på anlæg
- Udarbejdelse af miljøkonsekvensvurdering på anlæg og politisk behandling af §25-tilladelse
- Detailprojekt, udbud og anlæg

Økonomi

Det foreslås, at der til gennemførelse af de nødvendige undersøgelser afsættes et rådighedsbeløb på 0,2 mio. kr. i 2024 og 3,3 mio. kr. i 2025, finansieret af de afsatte midler til opsparring til Klimabroen, og at der gives en anlægsbevilling hertil på 3,5 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb.

Punkt 136: Høring af Midttrafiks budget 2025

13.05.12-000-7-24

Resume

Midttrafik har udsendt høringsmateriale for Midttrafiks budget 2025. Budgettet dækker de ruter, der køres for Randers Kommune og ikke den regionale trafik. Forvaltningen foreslår, at der afgives høringssvar uden bemærkninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at der sendes høringssvar vedr. Midttrafiks budget 2025 uden bemærkninger

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Midttrafik er det fælles trafikselskab i Region Midtjylland, og har i henhold til Lov om Trafikselskaber til opgave at koordinere, udbyde og udføre den kollektive trafik i hele regionen.

Randers Kommune bestiller den kørsel, vi ønsker udført, og betaler for den gennem Midttrafik.

Hvert år udarbejder Midttrafik et budget for hver af de 18 bestillere (17 kommuner og Region Midtjylland), som tager højde for forventede udgifter og indtægter. Budgettet sendes i politisk høring hos de enkelte bestillere inden endelig vedtagelse. Budgettet for Randers Kommune vedrører udelukkende kørsel, som bliver finansieret af Randers Kommune. Når Randers Kommune har afgivet politisk høringssvar til Midttrafik, revideres budgettet. Midttrafiks samlede budget behandles efterfølgende i Midttrafiks bestyrelse.

I det kommende budgetår vil bestillerne modtage 12 aconto opkrævninger, som samlet svarer til det vedtagne budget for den enkelte kommune. Eventuel difference mellem budget og regnskab afregnes fortløbende i december og endeligt i forbindelse med godkendelse af Midttrafiks regnskab i løbet af foråret.

Midttrafik har pr. mail d. 16. juni 2024 udsendt budgetforslag for 2025 i politisk høring. Høringsfristen er den 31. oktober 2024.

Forvaltningen foreslår, at der afgives høringssvar uden bemærkninger.

Ny kollektiv trafikplan

Randers kommune har vedtaget en ny kollektiv trafikplan, som først implementeres med helårsvirkning fra 2025. Den økonomiske effekt er derfor stadig usikker.

Stigning i udgifter til handicapkørsel

I budgetforslaget fra Midttrafik ses en markant stigning i budgettet til handicapkørsel. Stigningen kan til dels tilskrives en forventet vækst i kørselsmængden, som har været stigende i flere år. Derudover påvirkes stigningen af en regulering af prisen pr. kørt tur, som er baseret på de vognmandskontrakter, Midttrafik har indgået, samt Trafikselskabernes omkostningsindeks.

Forvaltningen er opmærksom på tendensen og følger udviklingen.

Økonomi

Midttrafiks budgetforslag for 2025 for Randers Kommune udgør 97,0 mio. kr. Heri er indeholdt kommunalkørsel samt letbanesekretariat, som ikke finansieres af budget til kollektiv trafik. For kollektiv trafik udgør budgetforslaget fra Midttrafik således 92,1 mio. kr.

Randers kommunes budget afsat til busdrift i 2025 er 97,7 mio. kr. Heri indgår budget til Midttrafik, stoppesteder, terminalområde samt øvrige driftsudgifter.

Bilag

Randers kommunes budgetforslag 2025

Midttrafiks budgetforslag 2025

Flextrafik tabeller Randers kommune

Punkt 137: Beslutning om juleparkering fremadrettet

05.00.00-G01-177-22

Resume

Miljø- og teknikudvalget vedtog på udvalgsrådet d. 28. november 2023 at indføre 3 timers gratis 'juleparkering' ved Randers Regnskov, samt at udvalget i 2024 skulle tage stilling til finansieringen heraf.

Forvaltningen anbefaler, at juleparkeringen i 2023 finansieres af parkeringsbudgettet. Forvaltningen anbefaler derudover, at der fremadrettet ikke indføres juleparkering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at juleparkeringen for 2023 finansieres af parkeringsbudgettet
2. at der ikke fremadrettet indføres særlig 'juleparkering'.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Udvalget besluttede på mødet d. 28. november 2023 at indføre gratis juleparkering ved Randers Regnskov. I den oprindelige sag var der lagt op til at juleparkering skulle finansieres af driftsbudget til belægninger, men udvalget besluttede, at der skulle fremlægges en sag, der anviste alternativ finansiering, samt at der skulle indgås dialog med cityforeningen vedr. ønsker til parkering i juleperioden i midtbyen.

Historik for juleparkering

I 2020 indførte miljø- og teknikudvalget 3 timers gratis parkering på betalingspladser i midtbyen i tidsrum med lav benyttelse på betalingspladserne i midtbyen. Hensigten var at fordele de besøgende til Randers midtby over hele dagen, for at undgå at øge smitten med corona.

I 2022 blev der indført 3 timers (gratis) tidsbegrænset parkering ved Bolværksgrunden, og de første tre timer var gratis på betalingspladserne ved Randers Regnskov. Begrundelsen var, at byens butikker stod overfor en udfordrende julehandel med udsigter til et lavere privatforbrug, som følge af inflationskrisen og lån fra corona-perioden, der skulle betales tilbage. På daværende tidspunkt var der desuden flere igangværende infrastrukturprojekter i Randers by, der besværliggjorde adgange til nogle parkeringspladser i midtbyen.

Miljø- og teknikudvalget besluttede i 2023 at indføre juleparkering ved Randers Regnskov. De anslåede udgifter var ca. 0,2 mio. kr. for december måned. Indtægterne i december måned var i 2023 ca. 0,25 mio. kr. lavere, end tilsvarende måned i 2021 (hvor der ikke har været indført særlige tiltag for juleparkering).

Cityforeningens tilbagemelding

Forvaltningen har været i dialog med Cityforeningen, som har givet følgende tilbagemelding vedr. juleparkering:

- Cityforeningen mener ikke, det er vigtigt med gratis parkering i 3 timer
- Det er vigtigt, at det nye Parkeringssystem/skiltning fungerer og får lov at vise sit værd
- Der har tidligere været stor usikkerhed om hvor, hvor længe mv. Det har været svært at kommunikere entydigt om reglerne vedr. parkeringen
- Cityforeningen har stor bekymring omkring det at gratis-pladserne så tages af pendlere - hvorved der ikke er ledige pladser til gæster
- Betaling for parkering skal 'læres' - prisen i Randers er rimelig. Så det er en del af "rejsen"

Forvaltningens anbefaling for juleparkering fremadrettet

Forvaltningen vurderer ikke, at der fremadrettet bør indføres særlige tiltag vedr. juleparkering.

I november 2023 blev der opsat realtids-skilte, der guider til ledige parkeringspladser langs centerringen. Systemet gør det nemmere for besøgende at finde en ledig parkeringsplads ved midtbyen. P-vejvisningen opdaterer i realtid, hvor og hvor mange ledige p-pladser, der er ved centerringen.

Parkering omkring midtbyen indgår i kommunens øvrige kommunikation vedr. "Julebyen Randers".

Cityforeningen vurderer ikke, at gratis juleparkering er vigtigt bl.a. med henvisning til, at P-vejvisningssystemet er i drift som beskrevet ovenfor.

Økonomi

Parkeringsbudgettet har i en årrække været i ubalance, og der er ultimo 2023 en gæld på 3,75 mio. kr. I budget 2023-2026 blev der indarbejdet tiltag, som skal bringe parkeringsbudgettet i balance over en årrække. Hvis budgettet til parkering skal afholde udgiften til juleparkering i 2023, vil det medføre, at afvikling af gælden forsinkes.

Indtægtstabet for juleparkering i 2023 blev midlertidigt placeret på en central konto under Veje og trafik i forbindelse med regnskab 2023 grundet den manglede afklaring omkring finansiering. Indtægtstabet foreslås overført til parkeringsområdet med den konsekvens, at gælden på parkeringsområdet vil stige med 0,25 mio. kr.

I forhold til fremadrettet juleparkering estimeres en udgift svarende til tidligere år. Set i forhold til den økonomiske situation Randers kommune står i, samt ønskerne fra cityforeningen, anbefaler forvaltningen ikke at indføre juleparkering i 2024 og fremadrettet.

Punkt 138: Nye vejnavne i Haslund

05.01.01-P19-7-24

Resume

Der skal godkendes to nye vejnavne i Haslund til det kommende boligområde, som er omfattet af lokalplan 727. Sagen har været tilbagesendt til forvaltningen for yderligere beskrivelse og uddybning, og genfremsendes hermed.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at Haslund Have og Haslundvænget godkendes som vejnavne til 2 nye boligveje i Haslund

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

I forbindelse med tilblivelsen af et nyt boligområde i Haslund, som er omfattet af lokalplan 727, skal der godkendes to nye vejnavne.

Der er for området ikke fastsat en bestemt kategori af vejnavnegruppe, og forvaltningen har spurgt bygherren Birch Ejendomme om de har forslag til vejnavne, som de ønsker forelagt miljø- og teknikudvalget. De to foreslåede vejnavne er således bygherres forslag.

Sagen blev sendt tilbage til forvaltningen på udvalgets møde den 2. september 2024, med anmodning om en nærmere beskrivelse af hvor navnene kommer fra, og oplysning om hvorvidt lokalbefolkningen er blevet hørt.

I henhold til reglerne i Adresseloven er kommunen adressemyndighed på at fastsætte vejnavne, og der har gennem årene været forskellig praksis anvendt. Igennem de seneste år har praksis været at give bygherre mulighed for at få forelagt ønsker til vejnavne. Vi er i denne sag vendt tilbage til Birch ejendomme, og har bedt dem uddybe deres baggrund for at ønske de 2 foreslåede vejnavne. Deres svar er som følger:

"Tanken bag navnene i Haslund er en tribut til, hvad der var og hvad der kommer til at være. Navnet Haslundvænge er for at hylde, det der var i området før vi bygger. Et vænge er et afgrænset jordstykke fx en mark eller en eng, der hører til en gård. Grunden har tilhørt en gård i Haslund. Haslund Have er fremtiden for området, vi kommer til at bygge i Haslund. Vores bebyggelse kommer til at blive opført i tre klynger med skønne grønne fællesområder, der minder om store haver."

Der er ikke inddraget beboere fra lokalområdet i forbindelse med forslag til nye vejnavne i denne sag, eller tidligere sager i området. Praksis er kun at inddrage beboerne, når vi ændrer et vejnavn i et eksisterende område.

Årsagen til denne praksis er flere bl.a., at der er stor forskel på områder og tætheden i de enkelte områder i Randers Kommune (land, by og midtby), som skal tildeles vejnavne. Det vil i flere områder være komplekst at afgrænse et område, samt udvælge respondenter, der skal spørges. Derimod er forvaltningen ofte i dialog med lokalhistorisk arkiv, når det omhandler områder med meget historie.

I løbet af efteråret vil forvaltningen udarbejde en sag til forelæggelse for miljø- og teknikudvalget med forslag til fremtidig praksis på fastsættelse af vejnavne i Randers Kommune.

De to foreslåede vejnavne kan godkendes efter reglerne i Adresseloven.

Forvaltning indstiller til udvalget at de ønskede vejnavne fra Birch Ejendomme imødekommes.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen

Bilag

Bilag 1_ nye vejnavne Haslund

Punkt 139: Salvej 11 i Tjærby - Ansøgning om nedrivning af bevaringsværdig bebyggelse

01.10.00-P19-4-24

Resume

Forvaltningen har modtaget en ansøgning, som bl.a. omfatter nedrivning af ejendommens tre udlænger på Salvej 11 i Tjærby. Stuehuse og én udlænge er registreret som bevaringsværdige. Stuehuset ønskes ikke nedrevet.

Forvaltningen har forelagt sagen for kommunens §17, stk. 4 udvalg, Bevaringsudvalget. Udvalget anbefaler, at ansøgning om nedrivning ikke godkendes.

Miljø- og teknikudvalget skal tage stilling til om nedrivningen af de tre udlænger, inklusiv den bevaringsværdige udlænge, skal tillades. Afslag på nedrivning vil indebære, at der nedlægges et forbud efter planlovens § 14, hvorefter Randers Kommune vil have ét år til at fremlægge et forslag til lokalplan.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at der gives afslag til nedrivning af de tre udlænger i den firlængede struktur inkl. den bevaringsværdige udlænge.

Beslutning

Godkendt med 6 stemmer for. Imod stemte Jens Peter Hansen.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en ansøgning fra ejer af Salvej 11 i Tjærby. Ansøger ønsker at nedrive i alt syv af ejendommens bygninger, heraf de tre udlænger, som indgår i den klassiske firlængede struktur med stuehus. De resterende bygninger, der ønskes nedrevet, er fire tiloversblevne landbrugsbygninger. Stuehus og maskinhal på ejendommen ønskes ikke nedrevet.

Ansøger har i forbindelse med ansøgning om nedrivning ikke indikeret ønske om opførelse af nye bygninger på ejendommen. Ansøgning om nedrivning begrundes med, at bygningerne er begyndt at vælte selv.

Fotos og oversigtskort kan ses i bilag 1.

Ejendommens og landsbyens historie samt udvikling

Ejendommen ligger blandt bebyggelsen nord for den gennemgående Tjærbyvej. Stuehuset er fra 1864 og de tre udlænger er fra henholdsvis 1907, 1908 og 1908, hvoraf stuehus og den nordligste udlænge er registreret som bevaringsværdige med en værdi på 4 ved en registrering i 1999. Fotos af ejendommen fra 1999 kan ses i bilag 2.

Salvej 11 hører oprindeligt til Tjærby's meget gamle gårde, og en gård ses på samme sted på kortet fra 1784. Alle udlænger og stuehus er i dag opført i røde mursten. Stuehus er siden udpeget som bevaringsværdig blevet vandskuret.

Tjærby er en del af "De nedre byer" sammen med Vestrup, Albæk og Østrup. Landsbyerne er kendetegnede ved, at mange af landsbyernes gårde er store firlængede gårde. Enkelte gårde, som Salvej 11, ligger på bakkedraget.

Gårdene ligger som oftest på kanten af det skrånende landskab. Deres størrelse kommer af, at deres ejere var velstillede i 1800-tallet pga. de frugtbare drænede engområder og nærheden til afsætning af varer i Randers. Se folder i bilag 3, udarbejdet i forbindelse med et lag-projekt ved de nedre byer i 2015.

Planforhold og anden lovgivning

Kulturmiljø

Området er i Kommuneplan 2021 udpeget som kulturmiljø. Som de andre nedre byer, Vestrup og Albæk, så er udpegningen netop begrundet i gårdenes placering ved engområderne. I kommuneplanens mål for

kulturmiljøer er det beskrevet, at byrådet vil værne om den lokale kulturarv i byer og landsbyer, der giver særpræg og historisk identitet. Det er ydermere beskrevet i retningslinjerne, at de bærende værdier indenfor kulturhistorie, arkitektur og integritet skal indtænkes som ressourcer i forbindelse med byggeri og omdannelse.

Bevaringsværdi

Ejendommen er registreret for bevaringsværdier i 1999 i forbindelse med udarbejdelsen af Randers Kommuneatlas. Stuehus, bygning 1, og udlænge mod nord, bygning 4, har begge en bevaringsværdi på 4 på en skala, der går fra 1-9, hvor 1 er bygninger med den højeste bevaringsværdighed. Bygning 2 har en bevaringsværdi på 6 og bygning 3 og 6 har begge en bevaringsværdi på 5.

Bygninger, der er registreret med en bevaringsværdi mellem 1-4, er optaget i kommuneplanen. Det betyder, at de ikke må nedrives uden en offentlig bekendtgørelse. Forvaltningen har udsendt ansøgningen i offentlig bekendtgørelse til og med den 20. august 2024, hvorefter ejerne skal meddeles, om kommunen vil nedlægge et forbud mod nedrivning.

Bevaringsudvalgets anbefaling

Bevaringsudvalget havde sagen til udtalelse den 28. august 2024 og anbefaler:

"at nedrivning ikke godkendes. Udvalget bemærker, at det ikke kun handler om den eller de enkelte bygningers høje bevaringsværdi, men også landsbyens helhed, hvorfor det er ærgerligt, at de firlængede gårde enkeltvis, stille og roligt forsvinder, da de er en vigtig del af byernes samlede struktur. Området har altid haft en stor kulturarvsmæssig og arkitektonisk værdi. Der er f.eks. i øjeblikket stor fokus på hvordan gårdene bevares og sættes i spil på nye måder, blandt andet gennem arkitektkonkurrencen "Det er dejligt på landet", som foregår i Albæk."

Tidligere nedrivninger af firlængede gårde i Tjærby

Miljø- og teknikudvalget behandlede i februar 2024 ansøgning om nedrivning af en firlænget gård på Tjærbyvej 206. Ansøger havde samtidig fremsendt en forespørgsel om opførelse af et erstatningsbyggeri i form af tæt-lav boligbebyggelse i samme omfang og med samme placering som den firlængede gård. I denne sag besluttede udvalget:

"at bygningerne kan nedrives. Udvalget er enige om, at bygningens udtryk i videst mulige omfang skal bevares. Indgangen gennem en port, bygningernes krop samt udtrykket langs vejens forløb skal fastholdes. Helhedsindtrykket af landsbyens kulturmiljø skal understøttes."

Udvalgte henviste ydermere til bevaringsudvalgets mere konkrete udtalelse fra oktober 2023, om hvordan nybyggeri bør understøtte i forhold til fortsat at respektere landsbyens struktur.

Forvaltningen beskrev angående Tjærbyvej 206, at et projekt med tæt-lav boligbebyggelse vil udløse pligt om udarbejdelse af lokalplan i forhold til den øgede færdsel og brug af området. Dette uanset om der er tale om eksisterende bygninger der renoveres, eller hvis der opføres et erstatningsbyggeri. Forvaltningen beskrev også, at planlægning skulle sikre indpasning i kulturmiljøet, jf. bevaringsudvalgets bemærkninger. Derudover vil den ændrede anvendelse til tæt-lav boligbebyggelse også udløse kommuneplantillæg.

Forvaltningens vurdering og anbefaling

Forvaltningen vurderer, at den oprindelige bebyggelsesstruktur med firlængede gårde er vigtig at opretholde, da de udgør et helt særligt præg for opfattelsen af kulturmiljøet og landsbyen. Hvis strukturen langsomt forsvinder ved enkeltstående nedrivninger af bl.a. udlænger, så forsvinder fortællerværdien for de nedre byer også, og dermed forsvinder en vigtig kulturhistorisk fortælling om Randers også.

Forvaltningen vurderer desuden, at nærværende sag og den aktuelle arkitektkonkurrence i Albæk, som bevaringsudvalget også nævner, kan fungere som afsæt for, at der bør udarbejdes en bevarende lokalplan for hele Tjærby. En lokalplan som, udover at have et bevarende fokus på landsbyens særlige bebyggelse og struktur, også har fokus på landsbyens overlevelse ved at muliggøre, at de tiloversblevne bygninger på sigt kan omdannes og transformeres til andre boformer eller anvendelser, samt indeholde krav til eventuelt nybyggeri, uden at hvert enkelt projekt i Tjærby udløser længerevarende lokalplanprocesser. Desuden kan en ny lokalplan for hele Tjærby også omfatte den nævnte sag på Tjærbyvej 206, hvorfor det umiddelbart ikke vil være nødvendigt at udarbejde to separate lokalplaner. Tjærby er ikke lokalplanlagt i dag.

Videre forløb

Hvis miljø- og teknikudvalget følger forvaltningens indstilling, vil forvaltningen udarbejde et §14 forbud i henhold til planloven omfattende, at ingen af de tre udlænger i den firlængede struktur må nedrives. Erhvervs- og planudvalget vil snarest derefter blive forelagt en igangsætningssag af ny lokalplan som beskrevet ovenfor.

Økonomi

Et afslag på ansøgning om nedrivning kan i yderste konsekvens medføre en overtagelsespligt for kommunen. Det gælder, hvis ejeren kan godtgøre, at der pga. bevaringsværdien er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med lignende beliggenhed og benyttelse, som ikke er omfattet et nedrivningsforbud.

Da ejendommens nuværende tilstand skyldes manglende vedligehold, vurderer forvaltningen, at en evt. lav afkastningsgrad ikke har sin begrundelse i ejendommens bevaringsværdi, men derimod i ejendommens stand. Det medfører efter praksis ikke overtagelsespligt, at det bedre kan betale sig at nedrive end at anvende den eksisterende bygningsmasse. Det er derfor forvaltningens vurdering ud fra de foreliggende oplysninger, at kommunen ikke vil være overtagelsespligtig af ejendommen.

I tilfælde af en igangsætningssag for en bevarende lokalplan med nedrivningsforbud på erhvervs- og planudvalget, så vil forvaltningen få belyst mulighed for overtagelsespligt nærmere.

Bilag

Fotos og oversigtskort

Fotos fra 1999

De nedre byer_ en guide til historie og gammel bebyggelse

Punkt 140: Endelig vedtagelse af tillæg nr. 73 for placering af et regnvandsbassin ved Hvidemøllevej

06.00.05-P16-5-16

Resume

Forslag om tillæg nr. 73 til spildevandsplanen med etablering af et nyt regnvandsbassin mellem jernbanen og Hvidemøllevej samt ledninger til og fra bassinet blev tilbagesendt af byrådet. Dette med henblik på at undersøge, om der er andre alternative, mulige beliggenheder, så ekspropriation ikke er nødvendig. Forvaltningen vurderer, at der ikke er mulighed for alternative beliggenheder på baggrund af de fremsendte bemærkninger og forslag fra DSB. Forvaltningen foreslår, at spildevandsplanen vedtages uden ændringer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at byrådet agter at igangsætte ekspropriationsprocedure og gennemføre efterfølgende ekspropriation, såfremt der ikke kan opnås enighed med ejerne om erhvervelse af de nødvendige arealer eller rettigheder over ejendommene ved en frivillig aftale.
2. at tillæg nr. 73 til spildevandsplanen vedtages uden ændringer og offentliggøres på hjemmesiden.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, 5. august 2024, pkt. 107:

Sagen sendes tilbage til forvaltningen med henblik på at undersøge, om der er andre alternative, mulige beliggenheder, så ekspropriation ikke er nødvendigt.

Beslutning fra Økonomiudvalget, 19. august 2024, pkt. 175:

Indstilles godkendt.

Louise Høeg deltog som stedfortræder for Claus Berggren.

Beslutning fra Byrådet, 26. august 2024, pkt. 311:

Tilbagesendt til forvaltningen.

Beslutning

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Jens Peter Hansen undlod at stemme.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har undersøgt, om der er mulighed for alternative beliggenheder til regnvandsbassinet.

Forvaltningen har genvurderet placering af regnvandsbassinet på baggrund af de fremsendte bemærkninger og forslag fra DSB (se Høringssvar og forslag til ny placering af bassin fra DSB, bilag 3). Arealet, som er foreslået af DSB, har ikke en tilstrækkelig størrelse til etablering af et regnvandsbassin. Det skyldes, at størstedelen af det af DSB foreslåede areal, er beskyttet natur (se Kortbilag med beskyttet natur) og en anvendelse af dette areal, vil derfor kræve, at der kan meddeles dispensation hertil jf. Naturbeskyttelsesloven. Det er forvaltningens vurdering, at det ikke vil være muligt at dispensere fra naturbeskyttelsesloven til etablering af et regnvandsbassin på dette areal, idet en dispensation kun kan gives, hvis der ikke er andre mulige placeringer for regnvandsbassinet. Da der er andre muligheder, nemlig den, i nærværende sag, foreslåede placering, er det ikke muligt at meddele en dispensation.

Dette indebærer, at en ændret placering i forhold til den foreslåede placering vil medføre, at en langt større del af Banedanmarks arealer skal bruges til bassin. Dette areal benyttes til bygninger og oplag ved Banedanmark, hvilket betyder, at bygninger skal fjernes, og det kan medføre en større påvirkning af driften af jernbanearealet. Derudover er en del af det foreslåede areal bebygget med kolonihavehuse, som det vil være nødvendigt at fjerne.

I forhold til DSB's bemærkning om byudvikling af arealet, så ejer DSB matrikel 667h og 667n, Randers Markjorder. Matrikel 667h og 667n, Randers Markjorder, er omfattet af reglerne om fredskov. I henhold til skovloven vil det ikke være muligt at byudvikle på områder med fredskov.

Randers Kommunes kommuneplan giver heller ikke mulighed for byudvikling på Matrikel 667h og 667n, Randers Markjorder. Forvaltningen er på nuværende tidspunkt i gang med en helhedsplanlægning af området. I den forbindelse har forvaltningen som planmyndighed ikke i sinde at ændre på planen for disse matrikler. Der vil derfor ved den kommende planlægning ikke blive åbnet op for byudvikling på området.

Forvaltningen indstiller på denne baggrund, at tillægget til spildevandsplanen (se Tillæg nr. 73 til spildevandsplan - Regnvandsbassin ved Hvidemøllevej) vedtages uden ændringer.

Sagsfremstilling af 5. august 2024

I forbindelse med tillæg nr. 4 til Randers Kommunes spildevandsplan 2009-2012 blev det planlagt, at dele af kloakeringen i Nordbyen skulle ændres fra fælleskloakeret til separatkloakeret. Når et fælleskloakeret kloaksystem separeres, etableres en ekstra kloakledning, så regnvand og spildevand ledes i hver sin kloakledning. Efter separering af kloakken skulle spildevandet ledes til rensning på Randers Centralrenseanlæg. Efterfølgende skulle der findes en løsning for afledning af regnvand til Gudenåen.

Tillæg nr. 73 til Randers Kommunes spildevandsplan omfatter placering af et regnvandsbassin ved Hvidemøllevej. I forbindelse med separatkloakeringen af Nordbyen er der etableret en regnvandsledning gennem Vester Altanvej og videre under jernbanen ved Randers Station. Herefter ledes regnvandet til en grøft, som afleder til Gudenåen. På nuværende tidspunkt er det kun en del af regnvandet fra nordbyen, der ledes denne vej. Vandmiljø Randers A/S ønsker at placere et regnvandsbassin syd for jernbanen. Bassinet skal sikre, at alt tag- og overfladevand fra den separatkloakerede del af Nordbyen bliver rensset og neddroset inden udledning til grøfter i oplandet til Gudenåen, så man kan få miljømæssig gavn af separatkloakeringen.

Tillæg nr. 73 til spildevandsplanen omfatter et bassin til et opland i nordbyen på ca. 100 ha. (fase 1). Ved separatkloakering af resten af nordbyen (fase 2) vil der være mulighed for at lede regnvandet fra et samlet opland på ca. 300 ha under jernbanen. Dette vil kræve, at bassinvolumen samlet skal være 3 gange så stort. Separatkloakering af fase 2 og planlægning for nye bassiner vil kræve et nyt tillæg til spildevandsplanen og en ny lokalplan for området. Beslutningen om tidspunkt for implementeringen heraf vil blive forelagt udvalget i forbindelse med den forestående spildevandsplan 2024-2028.

Høring

Byrådet vedtog den 27. november 2023 at sende forslag om tillæg til spildevandsplanen etablering af regnvandsbassin ved Hvidemøllevej i offentlig høring. Planforslaget har været offentliggjort i perioden 4. december 2023 - 29. januar 2024. Forvaltningen har modtaget høringssvar fra DSB og Banedanmark. Forvaltningen har været i yderligere dialog med DSB. Høringssvar fra DSB og Banedanmark er vedlagt som bilag.

Bemærkninger fra DSB

DSB har i forbindelse med høringen anmodet om, at planforslaget genovervejes, da arealet kan benyttes til en stationsnær byudvikling. I forbindelse med den efterfølgende dialog er DSB kommet med forslag til ændring af placeringen, så bassinet placeres længere mod vest end den oprindelige placering. Arealet er ejet af Banedanmark og DSB. På DSB's matrikel er dele af arealet også registreret som beskyttet natur, fredskovsareal og angivet som en økologisk forbindelse i kommuneplanen. På resten af matriklen er der kolonihavehuse.

Forvaltningen har vurderet de fremsendte bemærkninger og forslag. Det vil kun være et begrænset areal (kolonihaveområdet) på DSB's matrikel, hvor der kan etableres bassin, da størstedelen er beskyttet natur, og det derfor vil kræve en dispensation fra naturbeskyttelsesloven at etablere et bassin på dette areal. Det er forvaltningens vurdering, at det ikke vil være muligt at dispensere fra naturbeskyttelsesloven til etablering af et regnvandsbassin på dette areal.

I forhold til byudvikling på matrikel 667h, Randers Markjorder er dette areal registreret som fredskovsareal. Ændring indenfor fredskov vil kræve en dispensation fra skovloven. Det er Miljøstyrelsen, som er myndighed for dispensationer efter skovloven. Forvaltningen vurderer, at der med den nuværende lovgivning ikke vil være mulighed for at dispensere til byudvikling på arealet. Randers Kommune har været i dialog med Miljøstyrelsen omkring muligheden for dispensation til et regnvandsbassin. Miljøstyrelsen udtalte i den forbindelse: "På baggrund af de foreliggende oplysninger, er det umiddelbart Miljøstyrelsens vurdering, at regnvandsbassinet er af samfundsmæssig interesse. Sagen er dog endnu ikke fuldt belyst og det kan derfor ikke garanteres, at Miljøstyrelsen vil imødekomme en sådan ansøgning. Miljøstyrelsen har i denne sammenhæng noteret sig, at planlægsgrundlaget endnu ikke er på plads."

Bemærkninger fra Banedanmark

Banedanmark er kommet med bemærkninger til håndteringen af vand i bassinet. Der skal i forbindelse med en senere ansøgning om udledningstilladelse tages hensyn til bemærkningerne. Udkast til tilladelse skal sendes i høring hos Banedanmark.

Vedtagelse

Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at tillæg nr. 73 vedtages uden ændringer.

Vedtagelse af spildevandsplanen og tillæg hertil skal jf. spildevandsbekendtgørelsen offentliggøres, og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed jf. miljøbeskyttelsesloven.

Økonomi

Etablering af bassin og ledninger mv. finansieres af Vandmiljø Randers A/S.

Kommunen betaler vejafvandingsbidrag af Vandmiljø Randers' anlægsudgifter til spildevandsanlæg. Iht. gældende afregningsmodel beregnes vejafvandingsbidraget som en andel af anlægsudgiften og svinger mellem 2 til 25 procent afhængig af anlægstype. Dog kan kommunens andel maksimalt udgøre 8% af den samlede budgetterede anlægsudgift i et enkelt år. Vandmiljø Randers' anlægsudgift til spildevandsanlægget vil være på ca. 15 mio. kr. ekskl. moms. Den afledte udgift til vejafvandingsbidrag afholdes af Veje og Trafiks driftsbudget under miljø- og teknikudvalget.

Bilag

Bilag til dagsordenspunkt - Tillæg nr. 73 til spildevandsplan - Regnvandsbassin ved Hvidemøllevej

Bilag til dagsordenspunkt - Høringssvar fra Banedanmark

Bilag til dagsordenspunkt - Høringssvar DSB

Bilag til dagsordenspunkt - Forslag til ny placering af bassin fra DSB

Bilag til dagsordenspunkt - Kortbilag med beskyttet natur

Punkt 141: Status for udrulningen af den grønne rottebekæmpelsesplan

09.13.01-K08-189-24

Resume

Forvaltningen præsenterer udvalget for evaluering af "Handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2023-2025". Handleplanens overordnede mål i Randers Kommune, er at yde en effektiv miljø- og klimavenlig bekæmpelse af rotter.

Dette gøres gennem en effektiv og målrettet indsats med fokus på forebyggelse og bekæmpelse. Planen har fokus på anvendelsen af bæredygtige materialer, på giftfri bekæmpelse og andre grønne tiltag.

Denne evaluering er baseret på data fra 2023, og viser god fremdrift af planens konkrete indsatser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at evalueringen af "Handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2023-2025" tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte d. 30. januar 2023 (Pkt. 14) "Handleplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2023-2025".

Handleplanen

Landets kommuner skal udarbejde 3-årige handlingsplaner for den kommunale Rottebekæmpelse. Planen skal beskrive tiltag og initiativer for den forebyggende og bekæmpende indsats, der på sigt skal være medvirkende til at nedbringe antallet af rotter i kommunen.

Handleplanens overordnede mål i Randers Kommune, er

- at yde en tilfredsstillende og effektiv service samt vejledning til borgeren, således antallet af ejendomme med gentagne anmeldelser reduceres.
- at udføre en mere miljøvenlig bekæmpelse af rotter med stor fokus på bæredygtighed i forhold til materialer og giftfri bekæmpelse, samt andre grønne tiltag og fortsat udvikling.

I "Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i 2023 - 2025" er der specielt 7 konkrete indsatser beskrevet for at nå målene. Evalueringen som kan ses herunder, er baseret på data fra 2023.

Evaluering af de 7 konkrete indsatser i handleplanen

Indsats 1: Bruge miljøvenligt emballage, herunder genanvendelige materialer mv.

Forbrugsmaterialer, som kunne udskiftes, er udskiftet til alternative og mere miljøvenlige materialer. Der er eksempelvis udskiftet affaldsposer, til poser lavet af genbrugsplast. Leverandøren genanvender gift-og fældedepoter i produktionen, hvis de trænger til udskiftning eller er defekte.

Indsats 2: Indkøb lokalt og ved en bæredygtig leverandør

Stort set alt indkøb til rottebekæmpelsen foregår lokalt. Leverandøren er beliggende 40 km fra Randers. Leverandøren producerer størstedelen af depoter, fælder mv. på egen fabrik.

Leverandøren producerer med afsæt i 10 ud af de 17 Verdensmål, og arbejder på at implementere flere.

Indsats 3: Konvertere vognpark til el- eller brintbiler

På nuværende tidspunkt er der udskiftet 1 bil til el-bil. Der er i indeværende år bestilt en el-bil mere til levering. Der vil herefter årligt blive konverteret 1-2 biler til elbiler i enheden for rottebekæmpelsen, således at alle biler anvendt til rottebekæmpelse er fossilfri fra 2027.

Indsats 4: Større brug af intelligente fælder for at mindske transporten

Der er i løbet af 2022 og 2023 indkøbt 1200 stk. intelligente fælder, som led i den miljøvenlige bekæmpelse. Fælderne sender besked, når der er fangst og på den måde undgås unødigt kørsel. Fælderne tømmes med det samme og genaktiveres, hvilket sikrer hurtigere bekæmpelse af rotter.

Indsats 5: Giftfri bekæmpelse på alle anmeldelser, undtagen ved større rotteforekomster, hvor fælder ikke er tilstrækkelige.

Med handleplanen er der i 2023 indført giftfri byzone. Det betyder, at der udelukkende bruges fælder til rottebekæmpelse indenfor byzone. Der er dog få undtagelser, hvor fældebekæmpelse ikke er tilstrækkelig. Her anvendes fortsat gift.

På nuværende tidspunkt er der opnået rigtig gode resultater. Der er ikke tegn på, at bekæmpelse med fælder er mere tidskrævende.

Nedenstående skema viser gifforbruget fra de sidste 5 år.

Udviklingen i brug af gift (brutto) ift indsats					
	2019	2020	2021	2022	2023
Svag gift (kommunal bekæmpelse)	1396,21	1285,18	490,7	231,1	169,5
Mellemgift (kommunal bekæmpelse)	761,91	577,78	196,42	154,02	66,04
Stærk gift (kommunal bekæmpelse)	1494,35	848,56	207,48	226,25	167,17
Anden gift (kommunal bekæmpelse)	0	0	26,2	6,92	12,24
Kilo i alt	3652,47	2711,52	920,8	618,29	414,95
<i>Rotteanmeldelser</i>	<i>3206</i>	<i>4791</i>	<i>3414</i>	<i>3227</i>	<i>3365</i>

Målet for denne handleplanperiode ved udgangen af 2025, er at forbruget skal være under 250 kg gift pr. år. Forvaltningen forventer, at målet vil blive efterlevet.

Indsats 6: Grundejer har fået den nødvendige viden om, hvordan rotter undgås i fremtiden.

Rottefængerne har haft øget fokus på dialog med grundejerne, med henblik på at grundejer kan forebygge.

Indsats 7: Grundejer skal fortage tilstrækkelig bygningssikring og renholdelse sådan, at rotterne ikke kan finde ly eller føde på ejendommen.

Der meddeles flere henstillinger og påbud om rottesikring og udbedringer end tidligere.

Nedenstående skema viser udviklingen af antal håndhævelser.

Håndhævelser (sikring, renhold og undersøgelse)		
	2022	2023
Bygninger m.v.	3	8
Stikledninger og brønde	188	348
Oprydning inden- og udendørs	1	4
Fuglefodring, dyrehold	1	7
Spiseligt affald	0	3
Foderhåndtering og opbevaring	1	5
Andet	0	5
Håndhævelser i alt	194	380

Hindring af rottetilhold gentagne gange på den enkelte ejendom. At afhjælpe af udfordringer med ejendomme, der er årsag til rottetilhold fra naboejendomme.

Økonomi

Indkøb af intelligente fælder har medført engangsudgifter, men har omvendt betydet at antallet af udkørsler er blevet mindre. Materialer udgør en mindre del af udgifterne og anvendelse af bæredygtige materialer har kun haft en begrænset økonomiske betydning. Endelig så betyder konvertering til el-bil en merudgift på 31.500 kr. Med planen anvendes fælder i stor udstrækning, hvilket nedbringer udgifterne.

Det vurderes, at omlægningen og initiativerne kun har haft begrænset økonomiske konsekvenser for rottebekæmpelsen.

Rottebekæmpelsen følger ”hvile i sig selv princippet”, hvilket betyder at udgifter til bekæmpelse over tid skal hvile i sig selv.

I 2022 blev der opkrævet en samlet gebyrindtægt på 8,5 mio. kr. og i 2023 og 2024 er opkrævningen 8,0 mio. kr. Der er i budget 2025 forudsat en uændret opkrævning til rottebekæmpelse på 8,0 mio. kr.

Bilag

Handleplan 2023-2025-Rotter

Punkt 142: Fossilfri sejlads i Gudenåen

00.22.04-A30-2-22

Resume

Alle Gudenåkommunerne arbejder i varierende omfang med gennemførelsen af konkrete klimabeskyttelsestiltag. I den forbindelse har Gudenåkomiteén besluttet at rette henvendelse til Miljøministeriet med ønske om en revision af "Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers", da en enig komité ønsker at arbejde for en grøn omstilling til fossilfri motorbådssejlads i Gudenåsystemet inden for en årrække. Dette giver bekendtgørelsen ikke mulighed for idag.

Henvendelsen til Miljøministeriet kræver dog, at hver enkelt kommune støtter denne førend ministeriet vil behandle henvendelsen. Hvis alle gudenåkommunerne støtter ønsket fra Gudenåkomiteén og Miljøministeriet vælger at revidere den omtalte bekendtgørelse, vil det give mulighed for, at gudenå kommunerne herefter kan tage stilling til om der skal stilles krav om en grøn omstilling af motorbådssejlads i Gudenå systemet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at udvalget tager stilling til gudenåkomiteéns henvendelse vedr. anmodning af revision af "Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers".

Beslutning

Godkendt at anmode staten om at ændre bekendtgørelsen med 6 stemmer for. Imod stemte Frank Nørgaard.

Frank Nørgaard begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Sagsfremstilling

Gudenåkomiteén varetager samarbejdet mellem Gudenåkommunerne om natur-, klima- og miljøopgaver tilknyttet Gudenåen og Randers Fjord. Overordnet omfatter samarbejdet opgaver i relation til:

- Varetagelse af kommunernes forpligtigelser til koordinering af de lovpligtige opgaver i vandområdeplanerne (VandOplandsStyregruppen/VOS opgaven) og den lovpligtige vandløbsvedligeholdelse.
- Varetagelse af kommunernes lovpligtige koordinering i forhold til sejlads på Gudenåen.
- Varetagelse af samarbejdet omkring frivillige natur- og vandgenopretningsprojekter målrettet god natur, rent vand og klimatilpasning.

Den lovpligtige indsats for at reducere næringsstofbelastningen koordineres således i Gudenåkomiteén, hvor der siden 2009 er blevet gennemført en fælles koordinering af disse indsatser for at sikre, at kommunerne til sammen lever op til statens krav i vandplanerne.

Den fælles indsats gennemføres mest effektivt og billigst, ved at der i oplandet til Randers Fjord etableres vådområder og lavbundsarealer. Det er derfor etableringen af disse, som siden 2009 er blevet koordineret i regi af Gudenåkomiteén.

Som en del af komiteéns arbejde administreres "Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers" i fællesskab. Denne bekendtgørelse regulerer sejladsen på Gudenåen i forhold til bla. muligheder for sejlads, bådtyper mm.

Alle Gudenåkommunerne arbejder i varierende omfang med gennemførelsen af konkrete klimabeskyttelsestiltag, som sikrer, at kommunerne kan blive klimaneutrale og udfase brugen af fossile brændstoffer. I den forbindelse har komiteén besluttet at rette henvendelse til Miljøministeriet med ønske om en revision af "Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers", da en enig komité ønsker at arbejde for en grøn omstilling til

fossilfri motorbådssejlads i Gudenåsystemet inden for en årrække. Dette giver bekendtgørelsen ikke mulighed for idag.

Da et sådan klimatiltag vil bidrage aktivt til gudenå kommunerens øvrige klimaarbejde og gudenåkomiteen formelt ikke har den juridiske kompetance i relation til ovenstående bekendtgørelse, kræver det at Miljøministeriet forlægger en ændring af bekendtgørelsen så fossilfri sejlads kan fastsættes i Gudenåen af kommunerne.

Sagen ligger op til at alle gudenå kommunerne formelt beslutter, i fællesskab, at anmode staten om at ændre bekendtgørelsen så den giver mulighed for at gudenå kommunerne kan fremme anvendelsen af fossilfri motorbådssejlads i Gudenåen.

Skulle miljøministeriet på baggrund af henvendelsen revidere bekendtgørelsen så den giver mulighed for, at gudenå kommunerne kan fremme grøn omstilling af en fossilfri motorbådssejlads, vil følgende proces kunne igangsættes

- 1) Der udarbejdes i fællesskab forslag til fremme af en grøn omstilling af motorbådssejladsen i Gudenåsystemet
- 2) Gudenå kommunerne behandler i hvert byråd forslaget forankret i kommunernes øvrige klimaindsats.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag Dagsordenspunkt - Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers

Punkt 143: Anmodning fra Frank Nørgaard vedr. LED skærme

00.01.00-G01-230-24

Indstilling

Sagen forelægges til beslutning.

Beslutning

Besluttet at fastholde den nuværende kompetencefordeling med 6 stemmer for. Imod stemte Frank Nørgaard.

Frank Nørgaard begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Sagsfremstilling

Frank Nørgaard har i mail af d. 26. august 2024 fremsendt følgende:

"Kære alle

Ovenpå aftenens debat om MTUs kompetencer, vil jeg genfremsætte forslaget om at få behandlingen af LED skærme tilbage på udvalgets dagsorden.

Mail fra d. 20. september 2023:

Kære udvalgsmedlemmer,

Jeg vil gerne have jeres tilkendegivelse på et muligt forslag om, at beslutninger om LED skærme kommer tilbage på politikernes hænder.

Jeg mener det er for nemt, når man har givet forvaltningen, altså ansatte medarbejdere kompetance til at træffe beslutninger i disse sager.

Bilag

Dagsordenspunkt Orientering om sagsbehandling; 7 LED-skærme på 5 ejendomme behandlet på mødet 15. november 2022 kl. 1600 (Laksetorvet lok. E.3.16) i Miljø- og teknikudvalget (2022).docx

Punkt 144: Gensidig orientering

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Intet særskilt at berette.